

Inšpekcia - trvalá súčasť starostlivosti o životné prostredie

Ako vždy v období na rozhraní rokov, máme aj teraz v Slovenskej inšpekcii životného prostredia dobrú príležitosť zamyslieť sa nad tým, čo sme v uplynulom roku urobili a dosiahli, a čo musíme vykonať v roku nasledujúcom. Nemôžeme však uvažovať iba v časovom horizonte týchto dvoch rokov, ale v kontexte dlhšieho obdobia – a to minimálne od vstupu našej krajiny do Európskej únie a v perspektíve nášho vstupu do schengenského priestoru.

Problematika životného prostredia je jedným z prioritných záujmov Európskej únie. Preto vstup Slovenskej republiky do EÚ bol mimoriadne významný nielen pre SIŽP, ale pre celé environmentálne prostredie Slovenska. Po transpozícii legislatívy EÚ do právneho systému Slovenskej republiky možno povedať, že v súčasnosti máme legislatívne „ošetrené“ všetky zložky nášho životného prostredia.

Z rozširujúcej sa legislatívy vyplynulo pre SIŽP množstvo nových kompetencií a povinností v kontrolnej činnosti, či už v oblasti ochrany vôd, ovzdušia, prírody, odpadového hospodárstva a biologickej bezpečnosti.

Samostatnou kapitolou je oblasť integrovanej prevencie a kontroly životného prostredia, kde inšpekcia ok-

rem kontrolnej činnosti vykonáva aj povoľovací proces. Tridsiateho októbra 2007 SIŽP úspešne dovŕšila splnenie mimoriadne náročnej povinnosti voči Európskej únii – vydala integrované povolenia pre všetky prevádzky, na ktoré sa zákon o IPKZ vzťahuje.

Všetky tieto skutočnosti majú, samozrejme, vplyv na rozsah a kvalitu našej činnosti. Značné rozšírenie pôsobnosti inšpekcie a nárastu jej činnosti – či už kontrolnej alebo povoľovacej – bolo potrebné riešiť zásadným personálnym posilnením SIŽP.

Ak sme v roku vstupu do Európskej únie vykonali na Slovensku viac ako 2 800 kontrol, v roku 2007 bolo vykonaných už viac ako 4 000 kontrol vo všetkých oblastiach. Súčasne sme v tomto období vydali viac ako 800 integrovaných povolení, čo považujeme za zásadný obrat v systéme riadenia výrobných činností z hľadiska ochrany životného prostredia, ktorý spočíva v tom, že namiesto množstva rôznych povolení vydávaných pre rôzne oblasti životného prostredia rôznymi orgánmi, vydávame pre prevádzku jedno úplné a prehľadné integrované povolenie. Prínosom pre prevádzkovateľa je skutočnosť, že jeho partnerom je jeden orgán štátnej správy v životnom prostredí. Inšpekcii tento systém umožňuje posúdiť prevádzku komplexne a určiť také opatrenia, ktoré budú minimalizovať negatívne vplyvy jej činnosti na životné prostredie.

Pri hodnotení našej činnosti je najdôležitejšia skutočnosť, či a ako táto ovplyvňuje stav a situáciu životného prostredia na Slovensku. V tomto prípade si musíme pomôcť s trochu štatistiky. V prvých rokoch činnosti SIŽP boli – v niektorých oblastiach životného prostredia – zo 100 kontrolovaných subjektov zistené nedostatky v dodržiavaní legislatívy až v 70 prípadoch. V roku 2004 to bolo takmer 40 prípadov a v roku 2007 sme rôzne nedostatky zistili už len u 30 kontrolovaných subjektov. Sme radi, že tento pozitívny trend v ochrane životného prostredia súvisí v rozhodujúcej miere s činnosťou SIŽP.

V duchu nášho hlavného cieľa, ktorým je ochrana a neustále zlepšovanie stavu životného prostredia, sa snažíme hľadať najvhodnejšie spôsoby a postupy pôsobenia na organizácie aj jednotlivcov. Význam pokút si uvedomujeme a hodnotíme ich pozitívne. Primerané sankcie vnímame ako prostriedok na zvyšovanie environmentálnej disciplíny podnikateľských subjektov, ale aj environmentálneho vedomia verejnosti, ktoré sa pozi-

tívne prejavujú na poklese počtu prípadov porušovania legislatívy v oblasti životného prostredia.

V našej každodennej činnosti sa usilujeme o zvýšenie zodpovednosti jednotlivcov a organizácií za stav životného prostredia. V tomto zmysle nás môžu považovať za svojho partnera, na ktorého sa môžu kedykoľvek obrátiť. Zintenzívnili sme komunikáciu s verejnosťou, v rámci ktorej sa občanom a podnikateľským subjektom snažíme poskytnúť čo najviac informácií o našej činnosti a o spoločensky najvýznamnejších kontrolách, čím sa snažíme ovplyvniť ich postoj a vzťah k životnému prostrediu. Z tohto hľadiska považujeme neustále sa zvyšujúci počet podnetov za odraz záujmu verejnosti o životné prostredie, čo je potrebné jednoznačne a trvale podporovať.

Aké sú naše priority v nasledujúcom období?

Životné prostredie patrí medzi nosné témy súčasnej doby, ktorá však v nadväznosti na našu príslušnosť k schengenskému priestoru vygenerovala nové problémy a potrebu ich riešenia. Napríklad zrušenie hraničných kontrol zjednodušilo pohyb odpadov. V záujme zamedzenia nedovolennej cezhraničnej prepravy odpadov na Slovensko, SIŽP zintenzívni kontroly cezhraničnej prepravy odpadov na celom území Slovenska, najmä v prihraničných oblastiach. Výsledkom by mala byť efektívnejšia identifikácia nezákonnej prepravy odpadov a ich vrátenie do krajiny pôvodu.

Dôrazne sa však budeme venovať celému spektru problémov v našom environmentálnom prostredí. Pri ochrane a predovšetkým skvalitňovaní tohto prostredia má Slovenská inšpekcia životného prostredia nezastupiteľnú úlohu. Kontrolná činnosť je najefektívnejšou formou implementácie environmentálnej legislatívy do reálneho života. Za jej najvýznamnejší výsledok považujeme trvalé zvyšovanie ekologickej zodpovednosti všetkých členov našej spoločnosti.

RNDr. Oto Hornák
generálny riaditeľ SIŽP